Granskning av årsredovisning 2019

Söderköpings kommun

Annika Hansson
Lena Brönnert
Sofie Hellgren
Fredrica Nyberg

SÖDERKÖPINGS KOMMUN
Kommunstyrelsen
2020 -04- 20
Dnr: 2020-152 Dpl: 1.8.1
Dok ID:
Bilaga:

Revisionsrapport

Innehållsförteckning

Inledning 3

Iakttagelser och bedömningar 5

Bedömningar utifrån revisionsfrågor 11

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för perioden 2019-01-01 – 2019-12-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2019.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande revisionella bedömningar:

Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt innehåller upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Något undantag finns och kommenteras i rapporten.

Kommunen lever inte upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans.

Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att resultatet är inte är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2019.

Vi bedömer att verksamhetens utfall delvis är förenligt med de av fullmäktige fastställda verksamhetsmålen i budget 2019.

Styrelsen lämnar en sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende god ekonomisk hushållning för år 2019.

Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Avvikelser mot lag och god redovisningssed har påträffats avseende att raden om extraordinära kostnader och intäkter saknas i resultaträkningen, samt att vissa uppgifter inte redovisas som noter utan återfinns på annan plats i årsredovisningen. Not om kostnaderna för räkenskapsrevision saknas och dessa uppgifter återfinns inte på annan plats.

Inledning

Bakgrund

Enligt 4 kap 3 § LKBR ska årsredovisningens delar upprättas som en helhet och ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och kommunens eller landstingets ekonomiska ställning.

Kommunen skall formulera verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning i budgeten. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i årsredovisningen är förenliga med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga beskrivning ska lämnas till fullmäktige inför behandlingen av årsredovisningen. Denna granskning utgör underlag för det utlåtande som revisorerna ska lämna till fullmäktige.

Revisionsobjekt är styrelsen som är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

Syfte och Revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Revisionskriterier

Följande kriterier används i granskningen:

- Kommunallag (KL)
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer
- Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning

Avgränsning och metod

Avgränsning och inriktning har skett efter en bedömning av väsentlighet och risk. Till grund för bedömningen ligger bland annat resultatet av tidigare års granskning och förändringar i normgivningen avseende den kommunala redovisningen.

Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen med intressen i kommunen, hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommuner och verksamheter.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed med utgångspunkt i utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting" från Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV). Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning och granskning av räkenskapsmaterial.

Vår granskning omfattar inte intern kontroll i system och rutiner som genererar underlag till den finansiella rapporteringen.

Rapporten har sakgranskats av ekonomichef och ekonomiassistent.

Iakttagelser och bedömningar

Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

Iakttagelser

Förvaltningsberättelse

Hela dokumentet årsredovisning har rubriken förvaltningsberättelse. Denna är därmed mer omfattande än vad som krävs i lagen om kommunal bokföring och redovisning där förvaltningsberättelsen är en del av dokumentet och innehåller även övriga delar som enligt lagen ska ingå i årsredovisningen.

Förvaltningsberättelsen innehåller en översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar av väsentlig betydelse för kommunen som inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut. Dessa är inte samlade under någon egen rubrik utan finns i olika avsnitt.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysning om kommunens förväntade utveckling.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om väsentliga personalförhållanden samt sjukfrånvaron för kommunen. Det saknas uppgift om den kommunala koncernen. Kravet på upplysningar om sjukfrånvaro gäller bara för kommunen.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om andra förhållanden som är av betydelse för styrningen och uppföljningen av den kommunala verksamheten.

Förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering av om målen och riktlinjerna för god ekonomisk hushållning har uppnåtts och följts. Resultatet av god ekonomisk hushållning bedöms under avsnittet *god ekonomisk hushållning* i denna rapport.

Förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering av kommunens ekonomiska ställning.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om årets resultat efter balanskravsjusteringar. Balanskravsresultatet är negativt och uppgår till -7,6 mnkr. Från tidigare år återstår -17,0 mnkr att återställa. Det framgår att

underskotten ska återställas under 2020 och 2021 men inte på vilket sätt det ska ske. Detta krävs i lagen.

Upplysningar lämnas i förvaltningsberättelsen om privata utförare som inte ingår i den kommunala koncernen men som är av väsentlig betydelse för bedömningen av kommunens verksamhet eller ekonomiska ställning.

Driftredovisning

Årsredovisningen innehåller en driftredovisning i eget avsnitt under rubriken ekonomi. Det framgår hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställs för den löpande verksamheten.

Investeringsredovisning

Årsredovisningen innehåller en investeringsredovisning i eget avsnitt. Investeringsredovisningen omfattar en samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet utom avseende den del som avser exploatering. Denna har lyfts till en egen del efter att kommunen fastställde budgeten i den strategiska planen för 2019. Det finns någon felaktig delsumma i investeringsbudgeten.

Bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Avvikelse mot lag och god sed sker avseende att hela dokumentet har rubriken Förvaltningsberättelse. Detta innebär att även övriga delar som ska ingå i årsredovisningen ingår i förvaltningsberättelsen. Alla delar som ska ingå framgår av innehållsförteckningen.

Kommunen lever inte upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för år 2019. Utöver årets underskott om -7,6 mnkr har kommunen ytterligare -17,0 mnkr att återställa senast 2021. Det framgår inte hur detta ska genomföras.

God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har fastställt ett måldokument, den strategiska planen, för perioden 2019-2022 innehållande ett antal finansiella mål och verksamhetsmål

God ekonomisk hushållning beskrivs i årsredovisningen som en ekonomi i balans där lägsta möjliga skattesats förenas med en hög ambitionsnivå vad gäller kvalitet i de kommunala verksamheterna. Detta benämns också som den största utmaningen under året.

För att säkerställa en god ekonomisk hushållning är fokus på ledning och styrning för att ta tillvara de resurser som finns i form av kommunens medarbetare och strategier. I årsredovisningen anges de finansiella

målen, mål och riktlinjer som framgår av inriktningen och målsättningen i de utvecklingsområden och politiska program vara av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Vi noterar att kommunen bedömer att målet om god ekonomisk hushållning inte uppnås.

Iakttagelser

Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning som fastställts i strategisk plan 2019-2022.

Finansiella mål	Utfall 2019	Måluppfyllelse
Självfinansieringsgrad 22 %	37 %	Målet bedöms som uppfyllt
Betyg hos Kommuninvest <3	3	Uppfylls ej
Resultatnivå som andel av skatter och bidrag, 0,6 %	-0,8%	Uppfylls ej
Soliditet inklusive pensionsförpliktelse >0	-6 %	Uppfylls ej

Av redovisningen framgår att 1 av 4 finansiella mål uppfylls. Kommunen gör den sammantagna bedömningen att man inte uppnår målet om god ekonomisk hushållning.

Mål för verksamheten

Strategisk plan 2019 - 2022 visar sex prioriterade mål utifrån kommunens sex utvecklingsområden. Dessa följs av prioriterade framgångsfaktorer. Här anges även särskilda uppdrag under budgetperioden. För dessa utpekas ansvariga nämnder. Flera av uppdragen riktas till flera nämnder inklusive kommunstyrelsen, och till bolaget.

Av de sex prioriterade målen bedöms ett kunna nås, ett kunna delvis nås och övriga fyra bedöms inte kunna nås 2020. Här anges senast uppmätta värde i förhållande till startvärde och delmål 2020. Här följs även ytterligare mål upp vilka återfinns inom respektive program.

I berättelsen återges viss bakgrund till målen och hur verksamheterna eftersträvat uppfyllelse av mål och uppdrag. I de fall prioriterade mål och uppdrag inte kunna uppnås eller fullföljas ser vi det som väsentligt att redovisningen beskriver hur arbetet skett för att fullfölja uppdraget.

Uppföljning av fullmäktiges särskilda uppdrag till nämnder och till bolaget visar att 21 av 27 uppdrag bedöms kunna uppnås under budgetperioden. Vid redovisning av uppdragen kopplat till respektive nämnd, kommunstyren och

bolag som har att fullfölja uppdraget uppgår uppdragen till 64. Av dessa bedöms 56 uppfyllas under planperioden. Kommentarer ges för att visa vad som skett för att fullfölja uppdragen men inte alltid på ett sätt så att det förstås hur bedömningen gjorts av om uppdraget fullföljts eller inte. Exempelvis varför de åtgärder som redovisas för att öka attraktiviteten för Sankt Anna skola inte medför att uppdraget bedöms som uppfyllt.

En tolkning görs i årsredovisningen om att de särskilda uppdragen inte har tillräckligt tydlig koppling till målsättningarna, mot bakgrunden av att målen inte uppnås trots att de särskilda uppdragen fullföljts. En annan iakttagelse är att trots att merparten av alla uppdrag bedöms som helt eller delvis konstateras stora negativa budgetavvikelser.

Bedömning

Vi bedömer att utfallet är inte är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Det finns inga redovisade förslag till åtgärder för hur man ska nå målen.

Vi bedömer, att verksamhetens utfall delvis är förenligt med fullmäktiges mål för verksamheten då endast ett av de prioriterade målen uppfylls men noterar en förbättring gällande att fullfölja de uppdrag som getts av fullmäktige. Uppföljningen motsvarar den styrning som finns.

Vi noterar även att uppföljningen kan göras tydligare gällande den tidsperiod som uppföljningen görs emot. I årsredovisningen ser vi *senast uppmätta värde, delmålsuppfyllelse 2020, budgetperioden samt planperioden*.

Vid delar den bedömning som görs i årsredovisningen om att koppling mellan mål, särskilda uppdrag och budget behöver stärkas.

Styrelsen lämnar den sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende god ekonomisk hushållning för år 2019 att kommunen inte uppnår målet om god ekonomisk hushållning.

Rättvisande räkenskaper

Iakttagelser

Resultaträkning

Resultaträkningen är uppställd enligt LKBR utom att rubriken extraordinära kostnader och intäkter saknas. Den omfattar erforderliga noter utom avseende kostnaderna för räkenskapsrevision. Vi noterar att det finns kommenterande text i anslutning till resultaträkningen och flera andra redovisningar innan noterna redovisas. Kostnaderna för räkenskapsrevision ska redovisas som not, vilket saknas.

Balansräkning

Balansräkningen är upprättad enligt LKBR och omfattar till en del erforderliga noter. Det finns upplysningar som enligt LKBR ska redovisas som not, men som redovisas på annan plats i årsredovisningen.

Detta gäller:

- Uppgift om bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod för materiella anläggningstillgångar lämnas för varje post som tas upp som materiell eller immateriell anläggningstillgång.
- Uppgift om vilka beloppsgränser som tillämpas vid bedömningen av vad som ska anses vara inventarier av mindre värde och som därför inte ska aktiveras. Detta gäller även för immateriella anläggningstillgångar där uppgift saknas helt.
- Upplysning om vilka kommunala koncernföretag som ingår i den kommunala koncernen. Det saknas uppgift om vilka som inte omfattas och varför dessa anses vara utan betydelse

Vi noterar att en avsättning har gjorts för återställande av deponi. Denna borde ha tagits upp tidigare och kommunen har betraktat den som rättelse av fel tagit den mot eget kapital. Ändring av jämförelsetal för 2018 har gjorts då det är rättelse av fel. Kommentar lämnas i redovisningsprinciperna och det finns upplysningar i not. Någon diskontering av beloppet har inte gjorts, vilket det lämnas upplysning om.

Vi noterar vidare att omklassificering har gjorts från materiella tillgångar till immateriella tillgångar avseende datorlicenser, programvaror och systemanpassningar i enlighet med rekommendation i granskningen av anläggningsregistret.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är uppställd enligt gällande rekommendation. Den omfattar erforderliga noter. Kassaflödesanalysen överensstämmer med övriga delar av årsredovisningen.

Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna är jämte kommunens räkenskaper och omfattar erforderliga noter. Se avsnitten om resultat- och balansräkningen avseende noter. Jämförelse har gjorts med närmast föregående räkenskapsår. Uppställningen följer god redovisningssed.

Konsolideringen innefattar samtliga de företag som enligt kraven i RKR:s R16 Sammanställd redovisning ska ingå. Eliminering av koncerninterna poster har i allt väsentligt utförts.

Redovisningsprinciper

Upplysning om tillämpade redovisningsprinciper lämnas i årsredovisningen.

Bedömning

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Avvikelser mot lag och god redovisningssed har påträffats avseende att raden extraordinära intäkter på resultaträkningen saknas, kostnaderna för räkenskapsrevisionen redovisas inte som not. Denna uppgift saknas i årsredovisningen. Vissa andra uppgifter redovisas inte som not utan på annan plats i rapporten.

Bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Kommentar
Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?	**Uppfyllt** Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt innehåller upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Något undantag finns och kommenteras i rapporten.
Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning? *Finansiella mål* *Verksamhetsmål*	**Ej Uppfyllt** Vi bedömer att endast ett av fyra finansiella mål har uppfyllts **Delvis uppfyllt** Vi bedömer att endast ett av de av prioriterade målen har uppfyllts men vi noterar en förbättring gällande att fullfölja de uppdrag som getts av fullmäktigen.
Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?	**Uppfyllt** Vi bedömer att

räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande med vissa undantag som nämns i rapporten.

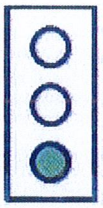

2020-04-15

Lena Brönnert
Uppdragsledare

Annika Hansson
Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av revisorerna i Söderköpings kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2019-12-19. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.